

REGULAMENT

cu privire la organizarea și desfășurarea

Competiției “Moldova Eco Energetică”, ediția 2019

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Competiția **Moldova Eco Energetică** este un proiect realizat în cadrul programului “Clean Technology Innovation Programme for SMEs and Start-ups in the Republic of Moldova” implementat în Republica Moldova de către Agenția pentru Eficiență Energetică împreună cu Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială și are ca obiectiv general identificarea și promovarea inițiativelor antreprenoriale în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie în cele mai importante sectoare ale economiei naționale.
2. În absența resurselor energetice proprii și în condițiile dependenței tot mai mari de importuri, utilizarea rațională a energiei și resurselor energetice tradiționale și valorificarea resurselor regenerabile de energie constituie o prioritate strategică a țării noastre.

Conform Hotărârii de Guvern Nr. 102 din 05.02.2013 cu privire la Strategia energetică a Republicii Moldova pînă în anul 2030, perioada 2013-2020 va reprezenta etapa în care sunt așteptate primele rezultate în implementarea unor măsuri mai puțin costisitoare de eficiență energetică pentru reducerea consumului de energie cu 20% pînă în anul 2020 și utilizarea surselor regenerabile de energie celor mai apropiate de costul energiei convenționale, pentru asigurarea unei contribuții a acestora de 20% în mixul energetic al anului 2020.

Strategia energetică a Republicii Moldova pînă în anul 2030 se bazează pe rezultatele analizelor internaționale, care trasează următoarele direcții importante de dezvoltare a sectorului energetic mondial în perioada 2013-2030, diferențiat în două etape:

- 1) pînă în anul 2020 dezvoltarea internațională a sectorului energetic va respecta liniile directe de maximă prioritate pentru această perioadă:
  - a) dezvoltarea transportului (rețele și conducte magistrale) în termeni de investiții în infrastructură și îmbunătățirea operării sistemelor;
  - b) regândirea mixului de generare din perspectiva eforturilor de evitare a schimbărilor climatice;
  - c) crearea și consolidarea cadrului instituțional pentru noile piețe energetice.

Pînă în 2020, este de așteptat ca marea majoritate a țărilor de pe glob să convină asupra unei forme pentru limitarea emisiilor de CO₂ de la centralele electrice din aceste țări. UE este, cu siguranță, în fruntea acestei evoluții și Republica Moldova va lua măsuri în ceea ce privește aceste limite viitoare asupra emisiilor de CO₂;

- 2) în următorul deceniu, 2021-2030, tehnologia de captare și de stocare a carbonului va trebui să se dovedească economic viabilă pentru a-i fi permis a intra în mod activ pe piață, modificând astfel în mod substanțial, structura, valorile, prețurile și costurile de combustibil pentru tehnologiile de ultimă generație, în caz contrar, aceasta nu va avea impactul pozitiv așteptat asupra tehnologiilor de generare a energiei electrice. Acest eșec ar avea, în schimb, un impact negativ asupra contribuției cărbunelui la constituirea viitorului mix de generare a energiei electrice.

În perioada 2021-2030, tehnologiile și echipamentele de rețea inteligentă se vor dovedi în mod clar a fi economic viabile și vor deveni un standard de facto pentru industria energiei electrice. Acest tip de structurare a sistemului energetic va schimba foarte mult abordările existente ale topologiilor, echilibrării, măsurării, monitorizării și mixului

energetic al sistemului. Toate aceste modificări vor acționa în favoarea asimilării unor cote în creștere de energie electrică din surse regenerabile.

Guvernul Republicii Moldova a stabilit în Strategie trei obiective generale:

- 1) asigurarea securității aprovizionării cu energie;
- 2) dezvoltarea piețelor concurențiale și integrarea lor regională și europeană;
- 3) asigurarea durabilității sectorului energetic și combaterea schimbărilor climatice;

Țintele naționale energetice ale Republicii Moldova pentru anul 2020, cu un reper intermediar în 2015, sînt stabilite în mod coerent de către Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020” și Programul Național pentru Eficiență Energetică 2011-2020, avînd în vedere angajamentele asumate de Republica Moldova prin aderarea la Tratatul Comunității Energetice:

- 1) în domeniul specific al securității energetice:
  - a) realizarea interconexiunilor energetice: 139 de km de linii de energie electrică și 40 de km de conducte de gaze naturale în 2020;
  - b) stimularea utilizării energiei produse din surse de energie regenerabilă raportate la consumul total brut intern: 20% în 2020, cu un obiectiv intermediar de 10% în anul 2015;
  - c) asigurarea ponderii biocarburanților din totalul carburanților de 10% în 2020, cu un obiectiv intermediar de 4%;
  - d) majorarea capacităților interne de producere a energiei electrice cu pînă la 800 MW în 2020;
  - e) asigurarea ponderii producției anuale de energie electrică din surse de energie regenerabile de 10% în 2020.
- 2) în domeniul specific al eficienței energetice:
  - a) reducerea intensității energetice cu 10% în 2020;
  - b) reducerea pierderilor în rețelele de transport și de distribuție cu pînă la 11% în 2020 (pînă la 13% în 2015) pentru energie electrică, cu 39% în 2020 (cu 20% în 2015) pentru gaze naturale și cu 5% în 2020 (cu 2 % în 2015) pentru energie termică;
  - c) reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (comparativ cu 1990) cu 25% în 2020;
  - d) reducerea consumului de energie în clădiri cu 20% în 2020;
  - e) ponderea clădirilor publice renovate de 10% în 2020.
3. Scopuri specifice propuse de către Moldova Eco Energetica:
  - Susținerea antreprenoriatului din domeniul eficienței energetice și energiei regenerabile;
  - Stimularea implicării active a agenților economici și a întregii societăți în sporirea eficienței energetice pe tot lanțul valoric de la producerea energiei pînă la consum;
  - Dezvoltarea capacităților antreprenoriale;
  - Promovarea investițiilor și introducerii tehnologiilor curate în principalele sectoare ale economiei;
  - Promovarea în rândul populației a culturii consumului rațional de energie și resurse energetice;
  - Educarea unei atitudini responsabile față de resursele energetice disponibile și calitatea mediului ambiant;
  - Identificarea celor mai bune practici de producere, stocare, transport, distribuție și utilizare eficientă a resurselor energetice, inclusiv a celor regenerabile;

- Promovarea tehnologiilor eficiente și nepoluante de producere, transport, distribuție, furnizare și consum de energie din surse tradiționale și regenerabile;
  - Identificarea și promovarea ideilor fezabile de proiecte investiționale în domeniul eficienței energetice și surselor de energii regenerabile;
  - Crearea oportunităților de colaborare a promotorilor de idei de proiecte și a potențialilor finanțatori.
4. Competiția **Moldova Eco Energetică** este organizată de către Agenția pentru Eficiență Energetică, autoritate administrativă abilitată prin Hotărârea de Guvern Nr. 45 din 30.01.2019 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Eficiență Energetică care are misiunea de a implementa politica de stat în domeniul eficienței energetice, performanței energetice a clădirilor, precum și al valorificării surselor de energie regenerabilă, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării proiectelor în domeniile respective într-un mod durabil din punctul de vedere al mediului înconjurător și al schimbărilor climatice.
  5. Competiția **Moldova Eco Energetică** include categorii:
    - Cea mai bună inițiativă antreprenorială în Sectorul Agricol;
    - Cea mai bună inițiativă antreprenorială în Sectorul IT;
    - Cea mai bună inițiativă antreprenorială în Sectorul Transporturilor;
    - Cea mai bună inițiativă antreprenorială în Industrie;
    - Cea mai bună inițiativă antreprenorială lansată de Femei în Sectorul Energetic;
  6. Premiile competiției **Moldova Eco Energetică** vor fi acordate anual de către Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială în cadrul unui eveniment de premiere.

II. ORGANIZATORII CONCURSULUI

1. Organizatorul competiției **Moldova Eco Energetică** sunt Agenția pentru Eficiență Energetică (AEE) și Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială. Competiția este organizată în conformitate cu activitățile programului “Clean Technology Innovation Programme for SMEs and Start-ups in the Republic of Moldova”.
2. Documentația tehnică a competiției **Moldova Eco Energetică** este elaborată de către Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială.
3. Evaluarea dosarelor de aplicare are loc de către experții selectați și în conformitate cu regulile Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială.

III. PARTICIPANȚII LA COMPETIȚIE

1. La Competiția **Moldova Eco Energetică** pot participa întreprinderile mici și mijlocii care se încadrează în criteriile stabilite de Legea Nr. 179 din 21.07.2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.

III. CATEGORIILE COMPETIȚIEI

1. Proiectele pot include tehnologiile și soluțiile ce vizează domeniul Energiei Solare Fotovoltaice, Solare Termice, Energiei Eoliene, Energiei Hidraulice, Energiei Geotermale și Aerotermale, sistemelor Combinate de generare.

Tabelul 1. Definierea categoriilor

Categoriile	Descrierea	Apel de participare
Cea mai bună inițiativă antreprenorială în Sectorul Agricol;	Idei de Proiecte investiționale, ce vizează implementarea măsurilor de eficiență energetică și surselor regenerabile de energie în Sectorul Agricol.	o dată pe an în perioada 2019 - 2021
Cea mai bună inițiativă antreprenorială în Sectorul IT;	Idei de Proiecte de dezvoltare sau implementare a unei soluții IT ce vizează măsurile de eficiență energetică și / sau sursele regenerabile de energie	o dată pe an în perioada 2019 - 2021
Cea mai bună inițiativă antreprenorială în Sectorul Transporturilor;	Idei de noi proiecte investiționale ce vizează implementarea măsurilor de eficiență energetică sau energie regenerabilă în sectorul Transporturilor.	o dată pe an în perioada 2019 - 2021
Cea mai bună inițiativă antreprenorială în Industrie;	Idei de noi proiecte investiționale ce vizează implementarea măsurilor de eficiență energetică sau energie regenerabilă în Industrie.	o dată pe an în perioada 2019 - 2021
Cea mai bună inițiativă antreprenorială lansată de Femei în Sectorul Energetic;	Idei de noi proiecte lansate de către femei.	o dată pe an în perioada 2019 - 2021

IV. PROCEDURA DE APLICARE

1. Fiecare aplicant va completa un formular online care automat va fi expediat grupului de evaluare.
2. Formularele vor fi în limba engleza.
3. Același proiect nu poate fi înscris la mai multe categorii concomitent.
4. Depunerea formularului presupune acceptarea condițiilor prezentului Regulament, precum și acceptul vizitei de verificare a grupului de evaluare.
5. Prin depunerea formularului de aplicare, aplicantul acceptă de a face publică informația despre sine și proiectul său. Această informație incluzând texte, cifre sau fotografii conținute în dosarul de aplicare.

V. EVALUAREA PROIECTELOR

1. Evaluarea proiectelor va avea loc în 2 (două) etape.
2. În prima etapă vor fi admiși toți doritorii dintre care vor fi selectate 15 proiecte (finaliști).
3. În etapa a doua, din cele 15 proiecte (finaliști) vor fi selectate 5 proiecte în calitate de învingători, câte 1 (unu) per categorie.

XII. CRITERII DE EVALUARE

1. Formulările depuse în cadrul Competiției vor fi evaluate în conformitate cu următoarele criterii specifice.

Tabelul 2. Criterii de evaluare

Criterii	Explicații
Originalitate	O idee este originală dacă se propune o soluție nouă și inventivă a unei probleme de ordin tehnic sau tehnologic în domeniul îmbunătățirii eficienței energetice și valorificării surselor regenerabile de energie. Aceasta se poate referi la crearea unui dispozitiv, produs, metodă sau proces nou, sau poate fi o continuitate de îmbunătățiri, aplicată unui produs/tehnologii cunoscute. Poate fi o idee inovatoare sau poate fi sub forma unui model sau prototip funcțional.
Gradul de inovare	Proiectul este bazat pe o realizare științifică sau pe o propunere recentă de raționalizare, în particular aparținând cercetătorilor locali. Există cereri de brevetare sau proiectul a fost realizat în baza unui brevet/patent, sau propunere de valorificare a unei practici totalmente noi pentru Republica Moldova.
Gradul de dezvoltare a ideii	Se va lua în considerație la ce etapă se află realizarea ideii: studii teoretice și aplicative, mostră sau model matematic, machetă, model funcțional etc.
Cost-beneficiu	Panelurile de Evaluare vor lua în considerare costul 1 kW putere instalată, €/kW; costul unei unități de energie produsă, €/kWh sau €/Gcal, sau €/GJ; perioada simplă de recuperare a investiției.
Resurse disponibile	Se va lua în considerație accesul la resursele financiare disponibile ale aplicantului precum și interesul din partea potențialului investitor.
Replicabilitate	Proiectul, în forma prezentată la Competiție, sau cu modificări nesemnificative, ar putea fi reprodus cu costuri similare de alți potențiali beneficiari/utilizatori din Republica Moldova.
Impact social	Se vor lua în calcul numărul de beneficiari, numărul de noi locuri de muncă create și impactul social.
Impact ecologic	Se va calcula impactul ecologic asupra regiunii sau comunității, reducerea volumului de emisii de gaze cu efect de seră, gradul de utilizare al deșeurilor (după caz), etc.

XI. FONDUL DE PREMII ȘI MODALITATEA DE ACORDARE A PREMIILOR

1. Bugetul de premiere este oferit de către Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială și are o valoare de 150.000 USD (o sută cincizeci mii Dolari SUA) pentru o perioada de 3 ani, 2019 - 2021. Anual se va premia câte un câștigător în fiecare categorie cu câte 10.000 USD (zece mii Dolari SUA).
2. Fiecare câștigător va utiliza premiul doar pentru dezvoltarea ideii de afacere înregistrate în competiție.